Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 25ης Ιουλίου 2018*

«Αίτηση αναιρέσεως – Τελωνειακή ένωση – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 – Άρθρο 239 – Διαγραφή εισαγωγικών δασμών – Εισαγωγή λινού υφάσματος από τη Λεττονία μεταξύ 1999 και 2002 – Ειδικές περιστάσεις – Υποχρεώσεις εποπτείας και ελέγχου – Φερόμενη διαφθορά των τελωνειακών αρχών – Μη γνήσιο πιστοποιητικό κυκλοφορίας – Αμοιβαία εμπιστοσύνη»

Στην υπόθεση C-574/17 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2017,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Caeiros και B.-R. Killmann,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η:

Combaro SA, με έδρα τη Λωζάνη (Ελβετία), εκπροσωπούμενη από τον D. Ehle, Rechtsanwalt,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby και M. Βηλαρά, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2017, Combaro κατά Επιτροπής (T-752/14, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2017:529), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση C(2014) 4908 τελικό της Επιτροπής, της 16ης Ιουλίου 2014, με την οποία διαπιστώθηκε ότι η διαγραφή των εισαγωγικών δασμών δεν δικαιολογείται σε ειδική περίπτωση (REM 05/2013) (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

Η Συμφωνία Συνδέσεως

2 Το άρθρο 34 της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για την εγκαθίδρυση σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Λεττονίας, αφετέρου (ΕΕ 1998, L 26, σ. 3, στο εξής: Συμφωνία Συνδέσεως), είχε ως εξής:

«Το πρωτόκολλο αριθ. 3 [για τον ορισμό της έννοιας “καταγόμενα προϊόντα” ή “προϊόντα καταγωγής” και για τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας] θεσπίζει τους κανόνες καταγωγής για την εφαρμογή των δασμολογικών προτιμήσεων που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία, καθώς και τις σχετικές μεθόδους διοικητικής συνεργασίας.»

3 Τα άρθρα 16 και 17 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 για τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και για τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 4/98 του Συμβουλίου Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Λεττονίας, αφετέρου, της 2ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με την έγκριση τροποποιήσεων του πρωτοκόλλου αριθ. 3 της ευρωπαϊκής συμφωνίας, οι οποίες περιλαμβάνονται στην απόφαση αριθ. 1/97 της μεικτής επιτροπής στο πλαίσιο της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών και εμπορικών θεμάτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, αφενός, και της Δημοκρατίας της Λεττονίας, αφετέρου (ΕΕ 1999, L 6, σ. 10) (στο εξής: πρωτόκολλο αριθ. 3), όριζαν ότι τα προϊόντα καταγωγής Λεττονίας επωφελούνται από τις διατάξεις της Συμφωνίας Συνδέσεως εφόσον προσκομίζεται πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1, εκδοθέν από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής.

4 Το άρθρο 31, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αυτού όριζε τα εξής:

«Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, η Κοινότητα και η Λεττονία παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των αρμοδίων τελωνειακών υπηρεσιών, για τον έλεγχο της γνησιότητας των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 […]».

5 Το άρθρο 32 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής», όριζε, στις παραγράφους 1, 3 και 5:

«1. Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, το χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την τήρηση των λοιπών όρων του παρόντος πρωτοκόλλου.

[…]

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο.

[…]

5. Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού το ταχύτερο δυνατό. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορούν πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής […] Λεττονίας […] και ότι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου.»

Ο τελωνειακός κώδικας

6 Το άρθρο 239, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), προβλέπει τα εξής:

«Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών […] δασμών είναι δυνατή σε περιπτώσεις […] οι οποίες:

[…]

– προκύπτουν από περιστάσεις που δεν συνεπάγονται ούτε δόλο ούτε πρόδηλη αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερόμενου. Οι καταστάσεις στις οποίες μπορεί να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, καθώς και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής. […]»

Ο κανονισμός εφαρμογής

7 Το άρθρο 899, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ 1993, L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1335/2003 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2003 (ΕΕ 2003, L 187, σ. 16) (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής), ορίζει τα εξής:

«Στις λοιπές περιπτώσεις, εκτός εκείνων κατά τις οποίες η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει την υπόθεση σύμφωνα με το άρθρο 905, η τελωνειακή αρχή απόφασης αποφασίζει η ίδια την επιστροφή ή τη διαγραφή του ποσού των εισαγωγικών […] δασμών, όταν οι συνθήκες στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτελούν ειδικές περιστάσεις που δεν οφείλονται σε δόλο ή προφανή αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερομένου.

[…]»

8 Το άρθρο 905, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής προβλέπει τα εξής:

«Όταν η αίτηση επιστροφής ή διαγραφής που αναφέρεται στο άρθρο 239, παράγραφος 2, του [τελωνειακού κώδικα] συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν ειδικές περιστάσεις που δεν οφείλονται σε δόλο ή προφανή αμέλεια του ενδιαφερομένου, το κράτος μέλος, στο οποίο υπάγεται η τελωνειακή αρχή, διαβιβάζει το φάκελο στην Επιτροπή για να ληφθεί απόφαση σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 906 έως 909:

– όταν η εν λόγω αρχή θεωρεί ότι οι ειδικές περιστάσεις οφείλονται σε παράλειψη της Επιτροπής όσον αφορά τις υποχρεώσεις της [...]».

Το ιστορικό της διαφοράς

9 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 28 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

10 Αντικείμενο της επίδικης αποφάσεως είναι οι εισαγωγικοί δασμοί επί λινών υφασμάτων που εισήχθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της Γερμανίας, μεταξύ της 10ης Δεκεμβρίου 1999 και της 10ης Ιουνίου 2002, από την Combaro SA, και των οποίων η λεττονική προτιμησιακή καταγωγή δεν είχε αποδειχθεί.

11 Κατά τη διάρκεια του διαστήματος αυτού, τα υφάσματα λεττονικής προτιμησιακής καταγωγής είχαν εξαιρεθεί από τους περιορισμούς κατά την εισαγωγή σύμφωνα με τη Συμφωνία Συνδέσεως. Η εξαίρεση αυτή ίσχυε ως προς τα εν λόγω υφάσματα μόνον υπό την προϋπόθεση της αποδείξεως της καταγωγής τους από τον εισαγωγέα με την προσκόμιση πιστοποιητικού κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 εκδοθέντος από τις λεττονικές τελωνειακές αρχές κατά την εξαγωγή.

12 Εν προκειμένω, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές απήλλαξαν την Combaro από τους εισαγωγικούς δασμούς βάσει της Συμφωνίας Συνδέσεως, κατόπιν προσκομίσεως 51 πιστοποιητικών κυκλοφορίας εμπορευμάτων (στο εξής: επίδικα πιστοποιητικά).

13 Κατόπιν επισημάνσεως εκ μέρους της δανικής τελωνειακής διοικήσεως, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) διεξήγαγε έρευνα στη Λεττονία. Κατόπιν της εκθέσεως της OLAF, η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη μέλη, στις 11 Σεπτεμβρίου 2002, ανακοίνωση αμοιβαίας συνδρομής με την οποία ζητούσε τον έλεγχο όλων των εισαγωγών λινού υφάσματος προελεύσεως Λεττονίας.

14 Ως εκ τούτου, οι γερμανικές τελωνειακές αρχές ζήτησαν από τις λεττονικές τελωνειακές αρχές τη διεξαγωγή εκ των υστέρων ελέγχου των επίμαχων πιστοποιητικών. Οι λεττονικές τελωνειακές αρχές απάντησαν στις αιτήσεις των γερμανικών τελωνειακών αρχών με έγγραφα της 7ης Απριλίου, της 2ας Μαΐου και της 7ης Μαΐου 2003 (στο εξής, από κοινού: έγγραφα του 2003) ως εξής:

«[Τα] [επίμαχα] πιστοποιητικά δεν έχουν καταχωρισθεί στο τελωνειακό μητρώο. Δεν έχουν εκδοθεί από τα λεττονικά τελωνεία, οπότε πρέπει να θεωρηθούν ανίσχυρα.»

15 Οι γερμανικές τελωνειακές αρχές, με απόφαση της 3ης Ιουλίου 2003, αποφάσισαν να κινήσουν διαδικασία εκ των υστέρων εισπράξεως των εισαγωγικών δασμών που αναλογούσαν στα εν λόγω πιστοποιητικά.

16 Εν τω μεταξύ, με πρωτοβουλία της OLAF, διενεργήθηκαν πραγματογνωμοσύνες όσον αφορά τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων που προσκομίσθηκαν για τις εισαγωγές στη Δανία. Από τις πραγματογνωμοσύνες προέκυψε, αφενός, ότι τα αποτυπώματα των σφραγίδων επί των πιστοποιητικών αυτών ήταν κατά πάσα πιθανότητα γνήσια και, αφετέρου, ότι η υπογραφή που έφεραν τα εν λόγω πιστοποιητικά ήταν, το πιθανότερο, ενός υπαλλήλου των λεττονικών τελωνείων.

17 Κατόπιν αποφάσεως του Finanzgericht München (φορολογικού δικαστηρίου Μονάχου, Γερμανία), το Bundesministerium der Finanzen (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Γερμανία) κάλεσε την Combaro να εκθέσει τις απόψεις της και υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 3 Σεπτεμβρίου 2013, αίτηση διαγραφής των εισαγωγικών δασμών βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα. Η Επιτροπή κίνησε ως εκ τούτου τη διαδικασία REM 05/2013.

18 Στις 16 Ιουλίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση.

19 Στην αιτιολογική σκέψη 32 της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν ειδικές περιστάσεις, υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, οφειλόμενες σε παράβαση των λεττονικών τελωνειακών αρχών, δεδομένου ότι δεν μπορούσε να συναγάγει το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω αρχές είχαν συμμετάσχει στην έκδοση των επίμαχων πιστοποιητικών.

20 Η Επιτροπή εξέτασε επίσης αν είχε η ίδια ενεργήσει πλημμελώς στο πλαίσιο της εποπτείας της ορθής εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως. Στις αιτιολογικές σκέψεις 36 έως 41 της επίδικης αποφάσεως, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν διαμορφώθηκαν ειδικές περιστάσεις εξαιτίας της συμπεριφοράς της.

21 Η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 45 της αποφάσεως αυτής, ότι δεν ήταν δικαιολογημένη η διαγραφή των εισαγωγικών δασμών, καθώς δεν συνέτρεχαν ειδικές περιστάσεις υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, προσέθεσε, στις αιτιολογικές σκέψεις 48 έως 52 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η Combaro δεν είχε επιδείξει την επιβαλλόμενη επιμέλεια.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Νοεμβρίου 2014, η Combaro άσκησε προσφυγή ζητώντας την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως. Προς στήριξη της προσφυγής αυτής, η Combaro προέβαλε έναν μοναδικό λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα.

23 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την επίδικη απόφαση και καταδίκασε την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδά της καθώς και στα δικαστικά έξοδα της Combaro.

Αιτήματα των διαδίκων

24 Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

– να απορρίψει την προσφυγή που ασκήθηκε πρωτοδίκως από την Combaro, και

– να καταδικάσει την Combaro στα δικαστικά έξοδα της κατ' αναίρεση δίκης καθώς και της δίκης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

25 Η Combaro ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

26 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως η Επιτροπή προβάλλει τέσσερις λόγους.

27 Επιβάλλεται, εν προκειμένω, να συνεξεταστούν ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, οι οποίοι αφορούν, αντιστοίχως, εσφαλμένη νομική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων όσον αφορά τη συνδρομή ειδικών περιστάσεων.

Επιχειρήματα των διαδίκων

28 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη νομική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τη συνδρομή ειδικών περιστάσεων, υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν διέθετε επαρκή πληροφοριακά στοιχεία και ότι δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις εποπτείας που υπέχει στο πλαίσιο της Συμφωνίας Συνδέσεως.

29 Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως έλαβε υπόψη τα μέτρα που είχε ήδη λάβει η Επιτροπή προκειμένου να συγκεντρώσει πληροφορίες σχετικά με τις εμπορικές συναλλαγές λινών υφασμάτων μεταξύ της Ένωσης και της Λεττονίας, στις οποίες συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η κατάσταση στην οποία τελεί η Combaro.

30 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένες εκτιμήσεις όσον αφορά τα μέτρα τα οποία η Επιτροπή έπρεπε να είχε λάβει.

31 Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς προσήψε στην Επιτροπή το ότι οι λεττονικές τελωνειακές αρχές κατέστρεψαν τις σφραγίδες, παρά το γεγονός ότι το ίδιο είχε διαπιστώσει ότι δεν υφίστατο υποχρέωση διατηρήσεως των χρησιμοποιηθεισών σφραγίδων.

32 Επιπλέον, υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι οι αρχές αυτές επιβεβαίωσαν επανειλημμένως τη γνησιότητα των επίμαχων πιστοποιητικών, η κρίση του Γενικού Δικαστηρίου ότι η Επιτροπή όφειλε να είχε απαιτήσει από τις εν λόγω αρχές τον ουσιαστικό επανέλεγχο των πιστοποιητικών ενέχει πλήθος σφαλμάτων.

33 Συγκεκριμένα, οι ίδιες αρχές έλεγξαν, κατά τη διάρκεια των ετών 2003 και 2007, τα επίμαχα πιστοποιητικά και προέβησαν, δύο φορές, στις ίδιες διαπιστώσεις. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε βασίμως να στηριχθεί στην καταδίκη του υπογράφοντος τα έγγραφα του 2003, διότι η περιεχόμενη απάντηση στο έγγραφο της 26ης Ιουνίου 2007 (στο εξής: απάντηση του 2007), φέρει, εν πάση περιπτώσει, την υπογραφή άλλου υπαλλήλου και είναι, ως εκ τούτου, απολύτως νόμιμη.

34 Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο αγνόησε το γεγονός ότι η Επιτροπή δεσμεύεται, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, από τον εκ των υστέρων έλεγχο που διενήργησαν οι λεττονικές τελωνειακές αρχές. Αντιθέτως, μάλιστα, προσήψε στην Επιτροπή ότι δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση αυτή και, ως εκ τούτου, κακώς έκρινε ότι η Επιτροπή όφειλε να αναζητήσει συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία.

35 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' αρχάς, ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε αποδεικτικά στοιχεία κρίνοντας ότι ο αναπληρωτής διευθυντής των λεττονικών τελωνειακών αρχών, ο οποίος υπέγραψε τα επίμαχα πιστοποιητικά και έγγραφα στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου, καταδικάστηκε για παράνομες πράξεις στο πλαίσιο των καθηκόντων του. Συγκεκριμένα, από την απλή σύγκριση διαφόρων εγγράφων της δικογραφίας προκύπτει ότι τα επίμαχα πιστοποιητικά δεν έφεραν την υπογραφή του προσώπου αυτού.

36 Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πάσχει, περαιτέρω, και από άλλη παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων, καθόσον διαπιστώνει ότι οι λεττονικές τελωνειακές αρχές δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν τα αποτυπώματα των γνήσιων σφραγίδων που χρησιμοποιούνται στις οικείες τελωνειακές υπηρεσίες.

37 Τέλος, οι δύο αυτές παραμορφώσεις είναι αποφασιστικής σημασίας, καθόσον, ελλείψει αυτών, το Γενικό Δικαστήριο θα είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν αναγκαίο να λάβει η Επιτροπή πρόσθετα μέτρα.

38 Η Combaro ζητεί την απόρριψη του πρώτου και του δεύτερου λόγου αναιρέσεως.

39 Συναφώς, υποστηρίζει ότι τα μέτρα τα οποία έλαβε η Επιτροπή συνιστούν γενικά μέτρα τα οποία ήταν ανεπαρκή εν προκειμένω.

40 Όσον αφορά τα πρόσθετα μέτρα που έπρεπε να λάβει η Επιτροπή, τα μέτρα αυτά ήταν πράγματι αναγκαίο να ληφθούν. Ειδικότερα, ήταν αναγκαίοι ουσιαστικοί έλεγχοι των επίμαχων πιστοποιητικών, στο μέτρο που, λόγω των στοιχείων που εξέθεσε το Γενικό Δικαστήριο, δεν υπήρχε πλέον η βάση για αμοιβαία εμπιστοσύνη. Οι αρχές της χώρας για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες διαφθοράς δεν μπορούν να επικαλούνται τέτοια εμπιστοσύνη. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπερεκτιμά τη βαρύτητα που απέδωσε το Γενικό Δικαστήριο στην ταυτότητα του υπογράφοντος τα έγγραφα του 2003. Στην πραγματικότητα, τα έγγραφα αυτά αποτελούν απλώς μία ένδειξη μεταξύ πλειόνων άλλων ενδείξεων.

41 Περαιτέρω, ούτε η απάντηση του 2007 έχει τη σημασία που της αποδίδει η Επιτροπή, καθόσον δεν είναι ικανή να επιβεβαιώσει με αξιοπιστία τα έγγραφα του 2003 και δεν στηρίζεται σε ουσιαστική εξέταση των στοιχείων της υποθέσεως.

42 Εξάλλου, η Combaro αναγνωρίζει μεν ότι ο αναπληρωτής διευθυντής των λεττονικών τελωνειακών αρχών υπέγραψε όχι τα επίμαχα πιστοποιητικά, αλλά μόνο τα έγγραφα του 2003, πλην όμως υποστηρίζει ότι ο υπογράφων τα πιστοποιητικά αυτά δεν είναι γνωστός και ότι εργαζόταν πιθανώς υπό την εποπτεία αυτού του αναπληρωτή διευθυντή. Επιπλέον, αντίγραφα των επίμαχων πιστοποιητικών είχαν επισυναφθεί στα έγγραφα του 2003, όπερ συνεπάγεται ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά και έγγραφα πρέπει να εκληφθούν ως ένα σύνολο.

43 Η δεύτερη παραμόρφωση που επισημαίνει η Επιτροπή δεν μπορεί ούτε αυτή να γίνει δεκτή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

44 Προκαταρκτικώς υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα συνιστά, σε συνδυασμό με το άρθρο 905 του κανονισμού εφαρμογής, γενική ρήτρα επιείκειας η οποία σκοπό έχει να καλύψει την εξαιρετική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο διασαφιστής σε σχέση με τους άλλους επιχειρηματίες που ασκούν την ίδια δραστηριότητα (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 17ης Φεβρουαρίου 2011, Bolton Alimentari, C-494/09, EU:C:2011:87, σκέψη 54, και της 22ας Μαρτίου 2012, Πορτογαλία κατά Transnáutica, C-506/09 P, EU:C:2012:156, σκέψη 65).

45 Αυτή η γενική ρήτρα επιείκειας συνεπάγεται τη διαγραφή των εισαγωγικών δασμών εφόσον πληρούνται δύο προϋποθέσεις, ήτοι η συνδρομή ειδικών περιστάσεων και η απουσία πρόδηλης αμέλειας και δόλου εκ μέρους του υπόχρεου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Ιουλίου 2008, C.A.S. κατά Επιτροπής, C-204/07 P, EU:C:2008:446, σκέψη 86).

46 Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα, κατόπιν εξετάσεως του πρώτου σκέλους του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η Combaro, ότι η Επιτροπή εσφαλμένα έκρινε, με την επίδικη απόφαση, ότι η εν λόγω εταιρία δεν τελούσε σε ειδική κατάσταση υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα.

47 Από τις σκέψεις 90 και 91 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι το ως άνω συμπέρασμα στηρίζεται στην εκτίμηση, αφενός, ότι η Επιτροπή είχε κρίνει εσφαλμένα ότι διέθετε επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για την αξιολόγηση της καταστάσεως και, αφετέρου, ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο είχε παραλείψει να λάβει τα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία του αναλογούσαν στο πλαίσιο της αποστολής εποπτείας και ελέγχου της ορθής εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως.

48 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, ειδικότερα, στις σκέψεις 77 και 85 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η Επιτροπή έπρεπε να αποσαφηνίσει περαιτέρω τα πραγματικά περιστατικά της συγκεκριμένης υποθέσεως και ότι, αν το εν λόγω θεσμικό όργανο είχε ασκήσει πλήρως τις προνομίες του, ο γνήσιος ή ο πλαστός χαρακτήρας των επίμαχων πιστοποιητικών θα μπορούσε να είχε διαπιστωθεί με μεγαλύτερη βεβαιότητα.

49 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 87 και 88 της ίδιας αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε εγκύρως να αρκεσθεί στις απαντήσεις που έδωσαν οι λεττονικές τελωνειακές αρχές στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου προκειμένου να αποφανθεί επί της καταστάσεως της Combaro και ότι όφειλε να είχε ασκήσει τις προνομίες της, παρά τις απαντήσεις αυτές.

50 Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μνημονευόμενη στη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το σύστημα διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζεται από πρωτόκολλο το οποίο προβλέπει, σε παράρτημα συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας, κανόνες σχετικούς με την καταγωγή των προϊόντων στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών των κρατών μελών εισαγωγής και εκείνων της χώρας εξαγωγής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, σκέψη 28, και της 24ης Οκτωβρίου 2013, Sandler, C-175/12, EU:C:2013:681, σκέψη 49).

51 Το Δικαστήριο έκρινε με βάση τα ανωτέρω, όσον αφορά, ειδικότερα, τον εκ των υστέρων έλεγχο πιστοποιητικών EUR.1 εκδοθέντων από τη χώρα εξαγωγής, ότι τα συμπεράσματα και οι εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές της χώρας αυτής δεσμεύουν, κατ' αρχήν, τις αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, σκέψεις 62 και 63, καθώς και της 15ης Δεκεμβρίου 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, σκέψη 29).

52 Οι αρχές αυτές είναι όλως πρόσφορες για την εφαρμογή της Συμφωνίας Συνδέσεως, καθόσον από τα άρθρα 17 και 32 του πρωτοκόλλου αριθ. 3 προκύπτει ότι εναπόκειται στις αρχές της χώρας εξαγωγής να εκδίδουν τα πιστοποιητικά κυκλοφορίας EUR.1, να ελέγχουν, προς τον σκοπό αυτό, την καταγωγή των σχετικών εμπορευμάτων και, κατά περίπτωση, τη γνησιότητα αυτών των πιστοποιητικών.

53 Οι εν λόγω αρχές πρέπει, εξάλλου, να εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, στις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και των τελωνειακών αρχών της χώρας εξαγωγής, όταν το όργανο αυτό αποφαίνεται σχετικά με τη γνησιότητα πιστοποιητικών κυκλοφορίας εμπορευμάτων, προκειμένου να εκτιμηθεί η συνδρομή ειδικών περιστάσεων, υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα.

54 Πράγματι, σε αυτήν τη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή καλείται, προκειμένου να αποφανθεί σχετικά με την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών δασμών, να εξετάσει, αντί των τελωνειακών αρχών του κράτους μέλους εισαγωγής, τις προϋποθέσεις εισαγωγής ορισμένων εμπορευμάτων και την εφαρμογή των οικείων τελωνειακών κανόνων, ιδίως των σχετικών με τη γνησιότητα των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Ιουλίου 2008, C.A.S. κατά Επιτροπής, C-204/07 P, EU:C:2008:446, σκέψη 90).

55 Στο πλαίσιο αυτό, οι κύριοι εκτιθέμενοι στη νομολογία του Δικαστηρίου λόγοι που δικαιολογούν τον μηχανισμό διοικητικής συνεργασίας ο οποίος στηρίζεται στην εμπιστοσύνη που αποδίδεται στα αποτελέσματα των εκ των υστέρων ελέγχων που διενεργούν οι αρχές της χώρας εξαγωγής, ήτοι το ότι οι αρχές αυτές βρίσκονται σε ευνοϊκότερη θέση για να διενεργήσουν τον έλεγχο αυτό, το ότι το

σύστημα αυτό έχει το πλεονέκτημα να οδηγεί σε ασφαλή και ενιαία συμπεράσματα και η αναγκαιότητα διασφαλίσεως της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των αποφάσεων που λαμβάνουν οι αρχές της Ένωσης (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 1984, Les Rapides Savoyards κ.λπ., 218/83, EU:C:1984:275, σκέψεις 26 και 27, καθώς και της 17ης Ιουλίου 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, σκέψη 32), συνεπάγονται ότι τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγουν οι αρχές της χώρας εξαγωγής δεσμεύουν, κατ' αρχήν, την Επιτροπή, οσάκις το εν λόγω θεσμικό όργανο εξετάζει αν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα.

56 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, η Επιτροπή βασίμως υποστηρίζει ότι ήταν, κατ' αρχήν, υποχρεωμένη να στηριχθεί στα συμπεράσματα και τις εκτιμήσεις στις οποίες νομίμως προέβησαν οι λεττονικές τελωνειακές αρχές, στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου που προβλέπεται από τη Συμφωνία Συνδέσεως, προκειμένου να αποφανθεί σχετικά με τη γνησιότητα των επίμαχων πιστοποιητικών.

57 Ασφαλώς, η εμπιστοσύνη στις εθνικές τελωνειακές αρχές δεν συνεπάγεται ότι η Επιτροπή ουδέποτε καλείται να διεξαγάγει έρευνες για να αξιολογήσει τη γνησιότητα αυτών των πιστοποιητικών.

58 Έτσι, στην απόφαση της 25ης Ιουλίου 2008, C.A.S. κατά Επιτροπής (C-204/07 P, EU:C:2008:446), στην οποία παρέπεμψε το Γενικό Δικαστήριο ιδίως με τις σκέψεις 70 έως 74 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή όφειλε να είχε λάβει συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να εξακριβώσει τη γνησιότητα των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και ότι η συναφής παράλειψη μπορούσε να αποτελέσει ειδική κατάσταση.

59 Πάντως, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η ως άνω απόφαση, η υποχρέωση διεξαγωγής ενδελεχών ελέγχων όσον αφορά τα εν λόγω πιστοποιητικά, στο πλαίσιο της γενικής αποστολής εποπτείας και ελέγχου της εφαρμογής μιας συμφωνίας συνδέσεως που έχει αναλάβει η Επιτροπή, ήταν δικαιολογημένη από πολύ ειδικές περιστάσεις, οι οποίες συνίσταντο στο ότι οι τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής είχαν διατυπώσει εκτιμήσεις σχετικά με τα πιστοποιητικά αυτά οι οποίες ενείχαν ασάφειες και ανακολουθίες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Ιουλίου 2008, C-204/07 P, C.A.S. κατά Επιτροπής, EU:C:2008:446, σκέψη 111).

60 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρά την εμπιστοσύνη που κατ' αρχήν οφειλόταν στις αρχές αυτές, η Επιτροπή δεν ήταν, στην υπόθεση εκείνη, σε θέση να αποφανθεί επί της αιτήσεως που της είχε υποβληθεί αποκλειστικά με βάση τις απαντήσεις των εν λόγω αρχών.

61 Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ασάφειες ή ανακολουθίες στις απαντήσεις των λεττονικών τελωνειακών αρχών. Αντιθέτως, από τη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως απορρέει ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή όφειλε να αποκλίνει από τα συμπεράσματα στα οποία είχαν καταλήξει οι αρχές αυτές.

62 Προκειμένου να δικαιολογήσει τη λύση αυτή, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε στη συντομία των διαπιστώσεων στις οποίες προέβησαν οι εν λόγω αρχές και στο γεγονός ότι η επιβεβαίωση των διαπιστώσεων, κατά τη διάρκεια του έτους 2007, δεν προερχόταν από ουσιαστικό επανέλεγχο του φακέλου, αλλά από σειρά πραγματικών περιστατικών που παρουσιάσθηκαν ως ενδείξεις πιθανής συμμετοχής των ί αρχών αυτών στην έκδοση των επίμαχων πιστοποιητικών.

63 Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο προέβη, στη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

– ο εκ των υστέρων έλεγχος των επίμαχων πιστοποιητικών κινήθηκε συνεπεία της έρευνας της OLAF σχετικά με τις εισαγωγές λινού υφάσματος στη Δανία·

– η έκθεση της OLAF αναφέρεται σε πολύ σύντομη μεταφορά του λινού υφάσματος μέσω λεττονικής τελωνειακής αποθήκης με σκοπό να αποκρυβεί η καταγωγή των επίμαχων εμπορευμάτων·

– οι πραγματογνωμοσύνες επί των αποτυπωμάτων των σφραγίδων και επί των υπογραφών που έφεραν τα πιστοποιητικά τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τις εισαγωγές στη Δανία, μετά την έκθεση της OLAF, αποδεικνύουν ότι κατά πάσα πιθανότητα επρόκειτο για γνήσια αποτυπώματα σφραγίδων και για γνήσιες υπογραφές·

– τα αποτυπώματα των σφραγίδων τα οποία έφεραν τα επίμαχα πιστοποιητικά εμφανίζουν μεγάλη ομοιότητα με τα αποτυπώματα των γνήσιων σφραγίδων των λεττονικών τελωνειακών αρχών·

– ο αναπληρωτής διευθυντής των λεττονικών τελωνειακών αρχών, R., υπογράφων τα επίδικα πιστοποιητικά και τα έγγραφα στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου, καταδικάστηκε για παράνομες πράξεις στο πλαίσιο των καθηκόντων του·

– οι λεττονικές τελωνειακές αρχές δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν τα αποτυπώματα των γνήσιων σφραγίδων που χρησιμοποιούνται στις οικείες τελωνειακές υπηρεσίες, ήτοι στις τελωνειακές αρχές των Jelgava [(Λεττονία)] και Bauska [(Λεττονία)]·

– οι εκθέσεις της Επιτροπής αναφέρονται σε κλίμα διαφθοράς, ιδίως εντός των λεττονικών τελωνειακών αρχών·

– οι εισαγωγές λινού υφάσματος προελεύσεως Λεττονίας αυξήθηκαν και υπερέβησαν την ικανότητα παραγωγής της χώρας αυτής.

64 Πάντως, χωρίς να χρειάζεται να διαπιστωθεί αν ορισμένες περιστάσεις μπορούν να δικαιολογήσουν τυχόν απόκλιση της Επιτροπής από κατηγορηματικές εκτιμήσεις των τελωνειακών αρχών της χώρας εξαγωγής, διαπιστώνεται ότι οι σκέψεις του Γενικού Δικαστηρίου δεν είναι, εν πάση περιπτώσει, ικανές να δικαιολογήσουν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε και, ως εκ τούτου, να θεμελιώσουν την απόρριψη του επιχειρήματος της Επιτροπής ότι ήταν, κατ' ανάγκη, υποχρεωμένη να στηριχθεί στα αποτελέσματα του εκ των υστέρων ελέγχου των επίμαχων πιστοποιητικών τον οποίο διενήργησαν οι λεττονικές τελωνειακές αρχές.

65 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τονιστεί, πρώτον, ότι η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία οι λεττονικές τελωνειακές αρχές δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν τα αποτυπώματα των γνήσιων σφραγίδων που χρησιμοποιούνται στις τελωνειακές αρχές των Jelgava και Bauska, δεν μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη που οφείλεται στις αρχές αυτές.

66 Πράγματι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή με την αίτηση αναιρέσεως, εάν η Δημοκρατία της Λεττονίας είχε κοινοποιήσει εγκαίρως τα δείγματα των αποτυπωμάτων των σφραγίδων που χρησιμοποιούν οι τελωνειακές υπηρεσίες της, δεν θα προέκυπτε, με βάση τις διατάξεις της Συμφωνίας Συνδέσεως, υποχρέωση των λεττονικών τελωνειακών αρχών να διατηρήσουν, στη συνέχεια, τα αποτυπώματα των γνήσιων σφραγίδων, πράγμα το οποίο εξάλλου υπογράμμισε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ή να διατηρήσουν τις σφραγίδες για να αναπαραγάγουν τα αποτυπώματα αυτά, αφ' ης στιγμής δεν χρησιμοποιούνταν πλέον.

67 Δεύτερον, η καταδίκη αναπληρωτή διευθυντή των λεττονικών τελωνειακών αρχών για παράνομες πράξεις στο πλαίσιο των καθηκόντων του και η απόδειξη, με βάση τις εκθέσεις της Επιτροπής, της υπάρξεως κλίματος διαφθοράς στους κόλπους των αρχών αυτών δεν έχουν εν προκειμένω αποφασιστική σημασία.

68 Αφενός, όπως εξάλλου δέχεται η Combaro, η Επιτροπή ορθώς παρατηρεί ότι από την απλή σύγκριση των εγγράφων του 2003 και των επίμαχων πιστοποιητικών, τα οποία περιλαμβάνονται όλα στο παράρτημα Β-4 του υπομνήματος αντικρούσεως που υπέβαλε η Επιτροπή πρωτοδίκως, προκύπτει κατά τρόπο πρόδηλο ότι οι υπογραφές επί των διαφόρων αυτών εγγράφων διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό.

69 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν ενώπιόν του εκτιμώντας ότι ο R. μπορούσε να θεωρηθεί ως ο υπογράφων τόσο των ως άνω εγγράφων όσο και των πιστοποιητικών.

70 Αφετέρου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η καταδίκη του υπογράφοντος τα εν λόγω έγγραφα και το γενικό κλίμα διαφθοράς που αποδείκνυαν οι εκθέσεις της Επιτροπής κατά το χρονικό διάστημα των επίδικων εισαγωγών, ήτοι μεταξύ των ετών 1999 και 2002, ενδεχομένως ασκούν επιρροή για την εκτίμηση της βαρύτητας που πρέπει να αποδοθεί στην άποψη που υιοθέτησαν το 2003 οι λεττονικές τελωνειακές αρχές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν να είναι καθοριστικής σημασίας εν προκειμένω.

71 Πράγματι, προκύπτει ιδίως από τις σκέψεις 16 και 88 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι οι αρχές αυτές επιβεβαίωσαν ότι τα επίμαχα πιστοποιητικά έπρεπε να θεωρηθούν ανίσχυρα με την απάντηση του 2007, η οποία δεν φέρει υπογραφή του R. και απεστάλη σε χρόνο κατά τον οποίο ούτε υποστηρίχθηκε ούτε, κατά μείζονα λόγο, αποδείχθηκε ότι οι εν λόγω αρχές αντιμετώπιζαν κάποιο αισθητό πρόβλημα διαφθοράς και κατά τον οποίο, επιπλέον, η Δημοκρατία της Λεττονίας ήταν ήδη μέλος της Ένωσης.

72 Το ότι τα έγγραφα του 2003 αρκούνται σε σύντομες δηλώσεις και το ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι η επιβεβαίωση κατά το έτος 2007 ήταν απόρροια νέων ελέγχων δεν μπορεί να μειώσει τη βαρύτητα των απόψεων που υιοθέτησαν οι αρχές αυτές, καθόσον η Συμφωνία Συνδέσεως δεν προβλέπει ιδιαίτερες διατυπώσεις ως προς το ζήτημα αυτό και από τη νομολογία του Δικαστηρίου απορρέει ότι οι τελωνειακές αρχές της Ένωσης δεσμεύονται από τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων ελέγχων, ακόμη και αν τα αποτελέσματα αυτά κοινοποιηθούν χωρίς αιτιολογία ή υπό τη μορφή υπογραφής επί πρακτικού συνταχθέντος από την OLAF κατά το πέρας της έρευνας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, σκέψεις 30 έως 33, καθώς και της 15ης Δεκεμβρίου 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, σκέψη 40).

73 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή βασίμως υποστηρίζει ότι τα λοιπά ενδεικτικά στοιχεία που απαριθμούνται στη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν αρκούν ώστε να δικαιολογήσουν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 87 της εν λόγω αποφάσεως, ήτοι ότι η Επιτροπή όφειλε να ασκήσει τις προνομίες της, παρά τις απαντήσεις που έλαβε από τις λεττονικές τελωνειακές αρχές.

74 Επομένως, το γεγονός ότι ο εκ των υστέρων έλεγχος των επίμαχων πιστοποιητικών είχε κινηθεί κατόπιν έρευνας της OLAF, η οποία πραγματοποιήθηκε για άλλα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων που είχαν προσκομισθεί επ' ευκαιρία εισαγωγών σε άλλο κράτος μέλος και στο πλαίσιο της οποίας δημιουργήθηκαν υπόνοιες για εμπλοκή υπαλλήλων των λεττονικών τελωνειακών αρχών σε ενέχουσες απάτη πράξεις, εξαιτίας τόσο του τρόπου με τον οποίο οι εν λόγω πράξεις είχαν διενεργηθεί όσο και των χαρακτηριστικών των πιστοποιητικών αυτών, δεν μπορεί να συνεπάγεται την εν γένει μείωση της αξίας των ελέγχων που διενεργούν οι εν λόγω αρχές όσον αφορά τα πιστοποιητικά αυτά, παρακάμπτοντας πλήρως τον μηχανισμό διοικητικής συνεργασίας που προβλέπει το πρωτόκολλο αριθ. 3.

75 Ομοίως, καίτοι η αύξηση των εισαγωγών λινού υφάσματος προελεύσεως Λεττονίας πέραν της ικανότητας παραγωγής της χώρας θα μπορούσε να αποδείξει την ύπαρξη πράξεων ενεχουσών απάτη, η αύξηση αυτή δεν ήταν ικανή να αποδείξει ούτε την άμεση και γενικευμένη εμπλοκή των λεττονικών τελωνειακών αρχών σε αυτές τις πράξεις ούτε, κατά μείζονα λόγο, την εμπλοκή τους στην έκδοση των επίμαχων πιστοποιητικών.

76 Εξάλλου, η εμπιστοσύνη στις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής δεν μπορεί να κλονισθεί με βάση την εκτίμηση ενός στοιχείου των αμφισβητούμενων πιστοποιητικών, όπως είναι οι σφραγίδες επί των πιστοποιητικών, διότι άλλως η Επιτροπή θα ήταν υποχρεωμένη να υποκαθιστά συστηματικά με τον δικό της έλεγχο τον έλεγχο των εν λόγω αρχών όσον αφορά τη γνησιότητα των πιστοποιητικών κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, παραβιάζοντας, με τον τρόπο αυτό, τις αρχές που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 50 έως 56 της παρούσας αποφάσεως.

77 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη νομική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά τη συνδρομή ειδικών περιστάσεων υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, κρίνοντας ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στις σαφείς απαντήσεις των λεττονικών τελωνειακών αρχών προκειμένου να εκτιμήσει τη γνησιότητα των επίμαχων πιστοποιητικών και ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο θα έπρεπε, αντιθέτως, να ασκήσει τις προνομίες του προς τον σκοπό αυτό, παρά τις εν λόγω απαντήσεις.

78 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε ορθώς να διαπιστώσει, στις σκέψεις 90 και 91 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή είχε εκτιμήσει εσφαλμένως ότι διέθετε επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για να αξιολογήσει την κατάσταση και ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο είχε παραλείψει να λάβει τα συγκεκριμένα μέτρα που του αναλογούν στο πλαίσιο της αποστολής εποπτείας και ελέγχου της ορθής εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως. Κατά συνέπεια, τα συμπεράσματα που συνήγαγε το Γενικό Δικαστήριο ως προς το βάσιμο του πρώτου σκέλους του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε πρωτοδίκως από την Combaro, τα οποία συνιστούν το αναγκαίο έρεισμα του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να απορριφθούν.

79 Κατά συνέπεια, καθόσον ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να γίνουν δεκτοί, επιβάλλεται η αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι που προέβαλε η Επιτροπή προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως.

Επί της διαφοράς ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου

80 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση.

81 Η υπό κρίση υπόθεση εμπίπτει σε αυτή την περίπτωση. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί η προσφυγή την οποία άσκησε η Combaro για την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

82 Το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά παράβαση της προϋποθέσεως περί συνδρομής ειδικών περιστάσεων, υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, περιλαμβάνει πλείονα επιχειρήματα, τα οποία αφορούν φερόμενες παραβάσεις, οι οποίες προσάπτονται, αντιστοίχως, στις λεττονικές τελωνειακές αρχές, στην Επιτροπή και στις γερμανικές τελωνειακές αρχές.

83 Προκαταρκτικώς, είναι αναγκαία η διαπίστωση ότι, καίτοι η Combaro επικαλείται, προκειμένου να αποδείξει τις διάφορες παραβάσεις, διαπιστώσεις στις οποίες, κατά την άποψή της, προέβη εθνικό δικαστήριο, από τη νομολογία του Δικαστηρίου απορρέει ότι η Επιτροπή, οσάκις αποφαίνεται επί συγκεκριμένης υποθέσεως στο πλαίσιο του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, δεν δεσμεύεται από

προγενέστερη απόφαση εθνικού δικαστηρίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, EU:C:2008:645, σκέψη 69), κατά μείζονα δε λόγο όταν η απόφαση αυτή αφορά αποκλειστικώς την εξακρίβωση του αν οι τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής πρέπει να διαβιβάσουν μια υπόθεση στην Επιτροπή προκειμένου αυτή να αποφανθεί ως προς την ενδεχόμενη εφαρμογή της ανωτέρω διατάξεως.

84 Από το κείμενο των εγγράφων της 7ης Απριλίου και της 7ης Μαΐου 2003, που απεστάλησαν από τις λεττονικές τελωνειακές αρχές στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου των επίμαχων πιστοποιητικών, καθώς και από το κείμενο της απαντήσεως του 2007 που επιβεβαιώνει τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού, προκύπτει ότι οι εν λόγω αρχές βεβαίωσαν επανειλημμένως, χωρίς ασάφειες ή ανακολουθίες, ότι δεν έχουν εκδώσει τα πιστοποιητικά αυτά, πράγμα που σημαίνει ότι, κατά την άποψη των ίδιων αρχών, τα εν λόγω πιστοποιητικά δεν ήταν γνήσια.

85 Συνεπώς, το επιχείρημα της Combaro ότι τα αποτελέσματα του εκ των υστέρων ελέγχου των επίδικων πιστοποιητικών πρέπει να απορριφθούν, καθόσον παρουσιάζουν ασάφειες και ανακολουθίες συγκρίσιμες με εκείνες που διαπιστώθηκαν στην απόφαση της 25ης Ιουλίου 2008, C-204/07 P, C.A.S. κατά Επιτροπής (EU:C:2008:446), δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

86 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 50 έως 77 της παρούσας αποφάσεως, υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει κατ' ανάγκη να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προέβαλε η Combaro προκειμένου να αποδείξει ότι εναπέκειτο στην Επιτροπή να διενεργήσει ελέγχους όσον αφορά τη γνησιότητα των πιστοποιητικών, παρά τις διαπιστώσεις των λεττονικών τελωνειακών αρχών, οπότε παραλείποντας να το πράξει, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει. Επομένως, η Combaro δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε βασίμως να κρίνει, με την επίδικη απόφαση, ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά δεν ήταν γνήσια.

87 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της Combaro περί των παραβάσεων που προβάλλεται ότι διέπραξαν οι λεττονικές τελωνειακές αρχές πρέπει επίσης να απορριφθεί, καθόσον εκκινεί από την παραδοχή ότι, λόγω της διαφθοράς των υπαλλήλων τους και των ελλειμμάτων οργανώσεώς τους, οι αρχές αυτές πράγματι εξέδωσαν εσφαλμένως τα επίμαχα πιστοποιητικά και, στη συνέχεια, εμπόδισαν την απόδειξη της γνησιότητάς τους.

88 Ομοίως, το επιχείρημα της Combaro που αντλείται από τις προβαλλόμενες παραλείψεις των γερμανικών τελωνειακών αρχών δεν μπορεί να γίνει δεκτό, στο μέτρο που οι παραλείψεις αυτές οφείλονται στο ότι οι εν λόγω αρχές διαπίστωσαν, εσφαλμένα και μη επιδεικνύοντας την επιβαλλόμενη επιμέλεια, τη μη γνησιότητα των εν λόγω πιστοποιητικών.

89 Τέλος, τα επιχειρήματα ότι η Επιτροπή παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει, καθώς δεν καταπολέμησε επαρκώς τη διαφθορά στους κόλπους των λεττονικών τελωνειακών αρχών και δεν δημοσίευσε ανακοίνωση προς ενημέρωση των εισαγωγέων σχετικά με την κατάσταση που επικρατούσε στη Λεττονία κατά τον χρόνο εκείνο, πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να απορριφθούν ως αλυσιτελή, αφ' ης στιγμής δεν συνδέονται με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Combaro πραγματοποίησε τις επίμαχες στην επίδικη απόφαση εισαγωγές. Πράγματι, τα επιχειρήματα αυτά θα μπορούσαν να ασκήσουν επιρροή συναφώς μόνον αν κρινόταν ότι τα επίμαχα πιστοποιητικά είχαν εκδοθεί από τις ως άνω αρχές, όπερ, ακριβώς, δεν αποδείχθηκε.

90 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Combaro δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή κακώς συμπέρανε, στην επίδικη απόφαση, ότι η συνδρομή ειδικών περιστάσεων, υπό την έννοια του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, δεν είχε αποδειχθεί και ότι, ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η Combaro πρωτοδίκως, πρέπει να απορριφθεί.

91 Καθόσον η συνδρομή ειδικών περιστάσεων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου να ζητηθεί η επιστροφή ή η διαγραφή των εισαγωγικών δασμών, το δεύτερο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η Combaro, περί ελλείψεως πρόδηλης αμέλειας εκ μέρους της, πρέπει να θεωρηθεί αλυσιτελές (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 10ης Ιουνίου 2010, Thomson Sales Europe κατά Επιτροπής, C-498/09 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2010:338, σκέψη 97).

92 Κατά συνέπεια, η προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως την οποία άσκησε η Combaro πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

93 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαίνεται επί των εξόδων.

94 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου του 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

95 Δεδομένου ότι η Combaro ηττήθηκε και η Επιτροπή είχε υποβάλει τέτοιο αίτημα, η Combaro πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2017, Combaro κατά Επιτροπής (T-752/14, EU:T:2017:529).

2) Απορρίπτει την προσφυγή της Combaro SA.

3) Η Combaro SA φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα δικαστικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

(υπογραφές)